

62

Jubiläum - Uitgave '78

10 Jaar

1968-1978

Streekmuseum Hoeksche Waard.

Tot de boeiendste ontdekkingen die ik na mijn ambtsaanvaarding als Commissaris der Koningin in de provincie Zuid-Holland heb mogen doen behoort het bloeiende bestaan van het "Streekmuseum Hoeksche Waard", uiteraard met het stimulerende enthousiasme van zijn conservator en mede-initiator drs. J.E. de Rooy, en alle anderen die hem ter zijde staan. Elke ontmoeting met dit museum en zijn dragers levert een inspirerende ervaring op. Ziehier een streekmuseum dat ten volle in het heden leeft; een streekmuseum van nationale allure.

Ter gelegenheid van de komende tiende verjaardag geef ik hier dan ook gaarne ten overvloede uitdrukking aan mijn beste wensen voor het verdere bestaan en de voortgaande ontwikkeling van dit unieke centrum in de provincie Zuid-Holland!

mr. M. Vrolijk

COMMISSARIS DER KONINGIN
IN DE PROVINCIE ZUID-HOLLAND.

Zeer gaarne lieten wij de eerste pagina van ons Jubileum-Bulletin over aan Mr. M. Vrolijk, Commissaris der Koningin in de provincie Zuid-Holland. Verder lezend zult u zien: veel meer gasten -naar hun naam in alfabetische volgorde gerangschikt- sieren deze keer ons blad met hun bijdragen. Hen allen zijn wij zeer dankbaar voor hun "verjaarsbrieven"! Ofschoon de te herdenken oprichtingsdatum van ons museum pas begin oktober is, sturen wij u nu reeds deze feestelijke bladen: u zult tijdig op de hoogte willen zijn van de gebeurtenissen die in oktober ten onzent plaatsvinden. In dit Bulletin wordt u daaromtrent nader geïnformeerd.

Maar nu eerst de bijdrage die we ontvingen van onze allerjongste medewerker -
hoop van de toekomst! -Henk Jan Boon. Hij schreef ons:

Waarom ik het streekmuseum zo leuk vind? Omdat het er gezellig is en er veel oude dingen zijn. In de vroegere tijden waren dingen veel grappiger of mooier om te zien. Als ik daar ben, help ik meestal dingen op zijn plaats te zetten, of kaartjes stempelen of sorteren. Soms moet ik ook kaartjes knippen voor beroepen. Wie zou niet bij het streekmuseum willen helpen!

Henk Jan Boon, Heinenoord.

HOOGTEPUNT JUBILEUMVIERING

Hoewel er al verschillende activiteiten in dit jubileumjaar de aandacht hebben getrokken, wij noemen de speurtochten voor de schooljeugd, waaraan zo'n ongeveer 1800 kinderen deelnamen, de tentoonstellingen over de verschillende dorpen en de bustocht door de Hoeksche Waard -wordt het concert in de dorpskerk te Heinenoord ongetwijfeld een hoogtepunt van de jubileumviering.

Dit concert -een gebeurtenis in de Hoeksche Waard- wordt gegeven door een ensemble van 12 leden van het Residentie Orkest. De zangeres Germaine Stordiau, die korte tijd in Oud-Beijerland woonde, zal als soliste haar medewerking verlenen.

Op verzoek van het museum heeft de Culturele Raad Hoeksche Waard, die jaarlijks een drietal concerten in het museum verzorgt, de organisatie op zich genomen. Als u dit bijzondere concert wilt bijwonen, raden wij u dringend aan reeds nu te gireren, daar wij een geweldige opkomst verwachten. Het concert, dat zal worden bijgewoond door vele provinciale en gemeentelijke overheden, vindt plaats in de Ned. Herv. Kerk te Heinenoord op woensdag 25 oktober te 20.15 uur. U gelieve te gireren naar postrekeningnummer 306442 t.n.v. J.W.A. Ort, Elisabeth van Loonstraat 2 Mijnsheerenland. S.v.p. vermelden Jubileumconcert en het aantal gewenste toegangskarten. Na ontvangst van uw overschrijving worden de karten u toegezonden, uiteraard in volgorde van binnenkomst. Wie het eerst komt, het eerst maalt! (de kosten bedragen f12,50 per persoon). Heeft u de verjaarskalender al gezien? Hij ligt voor u klaar in het museum! Deze stijlvolle kalender met mooie interieurfoto's is zijn prijs, slechts f 6,50, zeker ten volle waard en wij vertrouwen er dan ook op dat hij de deur uitvliegt. Wanneer de reis naar het museum voor u te ver is, kunt u hem ook bestellen, gireer dan f 6,50 plus f 2,50 verzendkosten en u krijgt hem keurig thuisgestuurd. Het gironummer hiervoor is 3870852 van Vriendenkring Streekmuseum Hoeksche Waard, Hofweg 13, Heinenoord.

Onze oudste medewerker, de heer A. Dekker, -in de 90- schrijft ons (en het is spijtig dat we het ouderwetse-mooie regelmatige handschrift hier niet kunnen reproduceren!):

Hoevaak zien wij het soms gebeuren in het dagelijks leven dat de mens als individu, maar even zo goed bepaalde groeperingen, op een zeker moment zich zien staan bij een mijlpaal. Dit heeft dezen inhoud, dat een periode is voorbijgegaan, welke vergelijkbaar is met het uitlopen van die afstand. Vanzelfsprekend gaat dit dan gepaard met een terugblik op den afgelegden weg. Deze terugblik loopt, qua geval, dikwijls zeer ver uiteen.

Soms wordt teruggezien met weemoed, ontgoocheling of heimwee, naar de eerste stappen op dien afgelegden weg; met een soms bitteren nasmaak: beter nooit den eersten stap op dien langen weg te hebben gedaan.

Gelukkig gaat het ook vaak heel anders, en heeft de terugblik een juist tegenovergestelde uitwerking. Zulk een uitkomst ten goede valt nu o.a. ten deel aan de Stichting Streekmuseum in de Hoeksche Waard, gehuisvest in het Hof van Assendelft te Heinenoord. Het is deze groep, welke op 3 oktober herdenkt dat zij in 1968 in het oude gebouw een lang

gekoesterde wens in vervulling zag gaan: hun eigen thuishaven.

Op dien datum staan ook zij bij hun mijlpaal, maar hoe!

Zij mogen met een gerust hart en zeer dankbaar, terugzien op den afgelegden weg, waar zij, wie weet met hoeveel onzekerheid en wankelende schreden, dat pad zijn opgegaan.

Omdat ik hoogstwaarschijnlijk het oudste lid ben van de groep, wil ik hiermede haar van harte feliciteren met dit jubileë.

A. Dekker sr., Heinenoord.

Herinnering I.

Oude school in het dorp,

vertel eens: hoor je de rappe voetjes

van mijn vader nog klinken?

In de gang van het museum hangt al sinds de opening een serie foto's, die wel heel duidelijk aangeeft hoeveel werk er verzet moest worden voor het "Hof van Assendelft" zijn huidige voorname aanzien kreeg. Een van degenen die men op die foto's zeer actief bezig ziet, is mevrouw E. Dorsman-Leeuwenburg, geboren en getogen aan de Blaakschedijk. Zij is wat je zou kunnen noemen één van de medewerksters van "het eerste uur". Wij brachten haar daarom een bezoekje en vroegen haar hoe en wanneer zij bij het museum betrokken was geraakt.

Mevrouw Dorsman: Dat is al een tijd geleden. Toen mijnheer de Rooy namelijk een tentoonstelling in de toen nog Rijks-H.B.S. in Oud-Beijerland aan het voorbereiden was, had hij zich o.a. tot alle vrouwenbonden in de streek gewend om te informeren of er onder hun leden dames waren, die hem daarbij wilden helpen. Eigenlijk door toedoen van mijn man, die zich voor oude dingen interesseerde, heb ik me toen opgegeven. Dat is twintig jaar geleden dachten wij.

Mevr. D.: Ja, maar iedereen was zó enthousiast, dat men besloot verder te gaan.

't Had nog wel heel wat voeten in de aarde eer er een geschikt gebouw gevonden was. Dat was het "Hof van Assendelft"?

Mevr. D.: Inderdaad. Ik herinner me nog goed de vergadering in het Andersenhuis, waarop tot de koop besloten werd. 't Was nu of nooit. 't Werd nu en gelukkig zagen de gemeenten en het bedrijfsleven wel in dat financiële steun hoognodig was en die kregen we dan ook.

U hebt ook bij de inrichting geholpen zoals op de foto te zien is.

Mevr. D.: Nou, dat was een heel karwei om het linnen met een nietmachine op de muren te bevestigen. Maar ik was niet de enige vrouw, hoor. We hadden een hele ploeg en die heeft ook wat afgesjouwd. Vooral ook met het schoonmaken is er heel wat werk verzet, want u begrijpt, alles moest er voor de opening in de puntjes uitzien. .

Mutsen wassen en strijken, daar was u geweldig goed in, is het niet?

Mevr. D.: Dat komt, omdat mijn moeder altijd een muts heeft gedragen en die zelf waste en streek. Die kunst heb ik toen van haar afgekeken. Jammer genoeg is dat werk me nu te vermoeiend, maar alles wat er in het museum gebeurt volg ik nog altijd met grote belangstelling.

Herinnert u zich nog veel van vroeger?

Mevr. D.: Ach ja, weer of geen weer iedere dag een uur naar school lopen, boterham mee, 's middags een uur terug. 's Zondags tweemaal naar de kerk en als we 's avonds nog naar de meisjesvereniging moesten, bleven we bij familie op de Noord, zoals we zeggen, anders konden we het niet halen.

Alleen de rijke boeren kwamen met paard en wagen naar de kerk, verder ging iedereen te voet en omdat er veel en lang gerouwd werd in die dagen, zag het er letterlijk "zwart van de mensen".

We begrijpen, dat u nog veel meer zou kunnen vertellen, maar onze plaatsruimte is beperkt en daarom moeten wij helaas afscheid nemen.

ZOMER 1978

Het leven van en in het museum staat deze maanden wel heel duidelijk in het teken van onze tiende verjaardag! De uitvoering van de eerder gemaakte plannen kost veel, soms heel veel tijd, maar het lukt allemaal, zoals tot nu toe zoveel hier mogelijk is geweest. Het bezoek aan het museum blijft toenemen. Telden we vorig jaar ruim 10.000 bezoekers, nu, in 1978, zijn er in het eerste halfjaar reeds 7.000 belangstellenden geweest!

Dit grote aantal komt mede door de vele schoolklassen die gewapend met een puzzle-opgave (verschillend voor de hogere en de lagere klassen) hun tocht door het "Hof van Assendel" maakten. Deze "geleide" route valt bijzonder in de smaak bij de kinderen, maakt de rondgang voor de begeleiders ook prettiger, doet gemakkelijker contact over en weer ontstaan.

Hulde voor de ontwerpers van de puzzle-tochten! Een tweede jubileumevenement dat al achter de rug is: de bustocht. Op 3 juni jl. reden we met twee volle bussen langs de mooiste en meest interessante plekken in de Hoeksche Waard -het was een stralend zonnig dag-: het werd een heerlijke tocht door de streek van ons museum! We werden hartelijk ontvangen op de Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen, alwaar we deskundige uitleg kregen van de heer Vlieland; in het Waterschapshuis te Klaaswaal voorzag de heer Allewijn ons van interessante informatie; in Piershil deed dat de molenaar op zijn terrein! Een zeer geslaagde dag -hoevaak zouden de organisatoren de route van te voren wel gereed hebben?? Hen zij dank en hulde!

De oude-ansicht-tentoonstellingen op het "Hof" over de veertien dorpen in de Hoeksche Waard wisselen elkaar nog steeds af en trekken veel belangstelling.

De uitgave van de gezellige rode stickers is een schot in de roos gebleken en voorziet kennelijk in een behoefte bij de jeugd! Te verkrijgen à raison van f 0,75.

Een verzameling reproducties van oude schilderijen en graphiek, betrekking hebbend op de Hoeksche Waard, een verzameling die uit alle hoeken en gaten van Europa bijeen is gegaderd begint al te lijken op het boekwerk dat het moet worden- nog dit jaar zal het als zodanig verschijnen; verheugt u er vast op!

Naast al deze bijzondere werken gaat ook het gewone werk verder: er hangen nieuwe gordijnen voor de ramen, afspraken met groepen lopen al tot in 1979, over het stoomgemaal "Dirk Maaskant" wordt al lang niet meer wazig gepraat maar heel reëel, we zien er geen been in om een gehele kleuterschool een ochtend bezig te houden en wat te leren, en als nieuwst bezigheid treden we op op bruiloften, waarna de feestgangers met elkaar het museum komen bekijken!

De werkgroep Dialecten ontving met genoeg enkele nieuwe medewerkers in zijn midden.

De werkgroep Genealogie haalde zich zaterdag 20 mei in de glans van het met goud omrande 1.000.000ste archiefkaartje; dat dit binnen tien jaar werd bereikt is een prestatie!

Meer en meer bezoekers maken van het archief gebruik. Als je die 1.000.000 kaartjes in de lengte aan elkaar legt, ontstaat er een lopertje van Rotterdam tot Deventer -'t is maar dat u het weet!-

Als laatste nieuws: Uw eigen Vriendenkring bereikte het aantal van 567 leden.

Waarbij de penningmeester van de Vriendenkring zich verheugt de handen wrijft en mededeelt dat zéér velen Uwer uit eigen beweging hun contributie dit jaar verhoogd hebben; zelfs enkele zeer bijzondere uitschieters bevinden zich daaronder! Namens allen: héél hartelijk dank hiervoor. Uw museum kan en zal hierdoor groeien en bloeien in al zijn uitingsvormen. Om het maar eens heel deftig en wat ouderwets te zeggen: Semper Crescendo!

Wij zijn verheugd een bijdrage te mogen publiceren van Mr. J. Klaasesz., ons erelid. Tien jaar geleden was hij degene die als Commissaris der Koningin in de provincie Zuid-Holland op 3 oktober de opening van het museum verrichtte. Mr. Klaasesz.: Een tienjarig museum is niet iets om van op te kijken, laat staan er over te schrijven. Een streekmuseum, dat dezelfde leeftijd heeft bereikt, heeft er al evenmin op te rekenen, dat er bijzondere aandacht aan wordt besteed. Het "Streekmuseum Hoeksche Waard" dat dit najaar jubileert, is natuurlijk heel wat anders, gedragen als het wordt door zoveel enthousiaste werkers, medewerkers, vrienden en belangstellenden. Een museum dat geen verzameling van dode dingen wil zijn, maar van objecten, die tot de thans-leven Hoeksche Waarders een duidelijke taal spreken. Een taal, die oproept tot liefde voor de eigen bodem, voor de eigen zo duidelijk omliggende samenleving, die steeds aan verandering onderhevig is..

Men gaat gaarne met zijn tijd mee, doch men dient alles wat zijn tijd gehad heeft op een zinvolle wijze vast te houden en te bewaren. In komende decennia wil men gaarne

Weten hoe het was in 1978 toen het museum nog maar tien jaar bestond. Er zullen dan zeker geheel anderssoortige verzamelingen aan de huidige zijn toegevoegd, nieuwe activiteiten zijn ontwikkeld om de belangstelling blijvend gaande te houden. Ik hoop dat men steeds zal blijven wijzen naar dat pronkstuk, een goudse pijp met de handtekening van de Commissaris der Koningin, die bij de wieg, van het streekmuseum staande, deze pijp rookte (een onhygiënische gewoonte die dan al lang tot de historie zal behoren) en daarbij uitdrukking gaf aan zijn vertrouwen in een grote toekomst van de jonggeborene.

J. Klaasesz, Voorschoten.

U BRENGT ONS OP EEN IDEE!

Een bezoeker klimt de trap naar de eerste verdieping op. Bovenaan staat iemand van ons te wachten om naar beneden te gaan. De bezoeker kijkt op, schrikt zichtbaar en zegt: "Moeten we hier alwèèr betalen?"

Van Mr. D. Müller, sinds de oprichting voorzitter van het bestuur van de Stichting Streekmuseum Hoeksche Waard, ontvingen wij de volgende reactie:
Tien jaar Streekmuseum!

In dat decennium is het uitgegroeid van een bezienswaardigheid van plaatselijke betekenis tot een museum van nationale faam, dat zelfs tot over onze grenzen bekendheid geniet.

Het zijn tien jaar geweest van gestadige groei zowel quantitatief als kwalitatief. De schepping van conservator De Rooy en zijn assistenten, allen actieve en bekwame vrijwilligers, is uitgegroeid tot een representatief complex van streekgeschiedenis, streektaal en streekgebruiken, dat zijn weerga nauwelijks vindt. Een unieke prestatie, die alom waardering en bewondering heeft geogst en die bekroond werd met een belangrijke culturele prijs en prinselijk bezoek.

Het aantal bezoekers groeit recht evenredig met de voortdurende expansie van het veelzijdig instituut, dat het Streekmuseum Hoeksche Waard geworden is. Lof voor allen die dit alles tot stand brachten en hielpen brengen!

Moge het volgend decennium evenzeer door geluk en voorspoed worden begunstigd als dat wat wij nu afsluiten!

D. Müller, Mijnsheerenland.

DE LOFZANG VAN EEN POLDERJONGEN

Een hōōg lied op het vlakke land van dijke, slōōte, hooistove en vruchtbare akkers die in de wintertijd as bevoorrechte maagden wachten op de wonderen van de natuur.

Mooi waere de heuvels in Amerika en Canada. Nog mooier de Alpen en de Dolemieten.

Maar het liefelijke polderland was ter niet.

Liefelijk was de lente in Tirol en in het Sarca-dal bij het Gardameer.

Maar de geur van het pasgemaaiode gras en het vorse hooi was net eēnder as hier, in ons aaige polderland.

As de lente in de polders komt dan trilt de lucht van de warme voorjaerszon, dan komt de zummer angewind over griende en gorze. Dan ruikt de polder naer vruchtbaerhaaid.

Het water is groen in de slōōte. Dat is de groei zegge de ouwere, die weten het. Dan worre de polders bedwelmend mooi, bedwelmend as de geur van het bloeiende kōōlzaed.

Wie ooit an het begin van een zommersen dag de zon heb zien opkomme bove de polders, die zel dat schouwspel nooit meer vergeten.

As an den Hemel de sterre worre gedōōfd en de lucht langzaam oplicht naer een nieuwen dag.

Hoort de liefelijkhaaid van het polderland op een zaterdagaevend. Erges speult een curpsharmonie "Dichter Und Bauer".

Hoort ôk de polder op een zondagmiddag in de zummer. Hōōg in de lucht zingt een

lêeuwerik. De schepping is volmaakt. Het Angelus klinkt. Kerkklokke van twêê-dr-ander durpen. In tōnhōgte verschillen ze een halven octaaf. Op het Hollands Diep blaest een stōmbōdtjie, ver weg roept de koekoek en verder is het stil. De gewijstilde van het polderland.

Een wagen met melkbussen rammelt over een grindweg; boerenmensen kuieren in het zondapak. Een nieuwe pet op de bruinverbrande kop, handen op de rug, segaar tussen de lippen "Heui" is de eenvoudige groet.

Een klaain hortie buurten op een damsteek, bij het vierschêes hekke. Het gesprek over het weer en de groei. Wij krijgen regen, de marrel fluit. Donderbêesies kriebelen, donderkoppe an de lucht. Koeie langs de slōt; de koppe bove het prikkeldraad. Boven de rivier viert het al. As het herrefst is in de polders, drijft de rōk van brandend aerepellof over 't land. 's Ochtends is het deemstig. Nevels as spookgurdijne bove vliete en slōte. Merrege goed weer is dat. An spoke gelōve; me hier niet. De dōgst is van 't land en rommêtom een strōschelf speule de hazen.

De Peefebriek draaiot, de stōmwoolk is van verne te zien.

Weer is de winter in antocht. Weer worre de akkers rêê gemaakt voor de kringlōp van de volgende seizoenen. En de boer ploegde voort.

Beieren en Zwitserland waere prachteg, maar anders. Ok de koeie waere anders, vrindelbruine dōge en rammelende belle. Oōnze koeie passen in een ander landschap. Vanuit de lucht gezien een zachtgroen geschoren tapijt. Rechte slōte en knotwilgen en daertussen glimmende zwartbonte koeien, die zōte zien daegelijks worre gepoest. Weenen en Venetië waere mooi, Parijs nog mooier. Daer leek het of ze alle moois van wereld op êânen hōp hadde gerijfd. Maar, in een museum stong ie inêens weer dōg in dō met het Hollandse polderland, geschilderd deur grōte mēesters uit vroeger tijd. Uit gloriëtijd die voltooid verleden tijd is geworre. D'r is gebeeldeturmd, geslōpt en gemoderniseerd. Eerst het stoffelijke en toen de rest. Maar de glorie van het polderland bleef.

Vreemde krijgslieden hebben deur dōnze polders gelōpe. Bommen zijn gevallen; dijken gebroken. Maar de polders bleven of kwamme terug. Wie de polders ziet, ruikt of hoort ken allêen nog maar an vrede denken.

De vrede van hen die het land bebouwen.

Een polderjongen die zwierf deur dut land, kraaieneste uithalend, eendeaaiere zoekend slōtjie springend en vuurtie stokend voor zijn natte kousen, die zel dut, deur de grōste mēester gemaakte landschap nooit kenne vergete.

Ik heb de watervallen horen donderen. Ik heb gestaan aan de oevers van het Ontariomeer en het Vierwoudstedenmeer. Maar mijn gēest dwaalde af naer de Binnenmaes want ik mist de koekoek die roept in de hooistove langs het Zwanegat. En ik zocht vergeeft naer de raaiger die roerlōs in het Ouweland langs de slōskant staat.

En al zijn d'r ôk spotters die zegge dat de polders niet zijn geschaepe, maar deur mensenhanden zijn gemaakt; wij blijve de Schepper van polderland en polderjongens dankbaar voor zōveul moois.

Voor dut gezegende land, waer de boeremense met de pet voor d'r dōge bidden voor dass het brōd uit de stikkezak nemen.

En daerom beklage wij hen, die nooit is op een zommersdag in het lange gras hebbe legge te kijke naer den Hemel boven de polder.

Ze hebbe veul gemist.

P.W. de Zeeuw, Dordrecht.

Onze jongste medewerker schrijft:

Beste museumvrienden en -vriendinnen!

Daar mij is gevraagd als jongste medewerker een stukje in het Bulletin te schrijven, wil ik dat met veel plezier doen.

Het museum zelf vind ik iets geweldigs voor de Hoeksche waard en verdere omgeving! Alleen is het jammer, dat er nog enkele Hoeksche Waarders zijn, die er tot nu toe wat aandacht aan hebben besteed -jammer voor hen, voor wat ze missen!

Als u eens wist wat een werk er moet worden verricht! Dat werk wordt door diverse vrijwilligers gedaan, wat zeer te waarderen is. Steeds worden er in een prettige werl

sfeer nieuwe leuke ideeën opgedaan en uitgevoerd om het Museum aantrekkelijk te houden -wat volgens mij uitstekend gelukt. Verder wil ik het museum met al zijn vrienden en vriendinnen feliciteren met het 10-jarig bestaan! En hopelijk volgen er nog tientallen jaren!

WIST U

- dat de laatste musse-waster van de Hoeksche Waard Voeksie de Waerd was en de leste schaepherder Rokus de Vlaeming?
- dat er bij het vertrek uit het museum van een groep oudere bezoekers één der dames in paniek mevrouw Dekker benaderde: "Hebt u mijn man ook gezien, ik ben hem al zólang kwijt!" Waarop mevrouw D. antwoordde: "O, die komt wel weer tevoorschijn, we hebben hier nog nooit iemand gehouden." Reactie van de dame is kwestie: "Maar hij valt hier helemaal niet op, hij is al 81!"
- dat als wij-van-het-museum sinds de bustocht 50 optellen bij 50, dat we dan steevast uitkomen op 102?
- dat ons goede eiland woeste avonturiers heeft voortgebracht? Ene Ruth van Daelen werd in 1685 gevangen genomen in Turkije!
- dat er in al die tien jaren slechts één week is geweest dat er niet iets voor de inventaris van het museum werd geschonken? Maar dat er juist die ene week een aardige geldelijke gift binnenkwam, zodat we naar eer en geweten in ons praatje bij de rondleidingen dankbaar en trots kunnen blijven zeggen: ". . . en er gaat geen week voorbij of een (oud) Hoeksche Waarder schenkt wel iets aan zijn eigen museum!"
- dat een bezoeker op de zo drukke tweede Pinksterdag zei: ". . . nee ik heb niet veel gezien, maar het was wel dolgezellig!"
- dat de volgende conversatie in het zomerhuis op zaterdagmiddag zelfs dáár nog wel enige hilariteit veroorzaakte: "Zippora, is dat niet de eerste vrouw van Mozes?"
"Zover zijn we nog niet terug met opzoeken".

De museumconversator drs. J.E. de Rooy schrijft:
Jarig museum, gefeliciteerd met het 2de lustrum. Ondanks de jeugdige leeftijd van 10 jaar ben je volwassen en bovendien nog in de groei. Daarom gaan mijn felicitaties niet alleen naar het museum maar ook naar de bevolking van de Hoeksche Waard, die iedere week maar weer door nieuwe schenkingen de groei en bloei van hun museum mogelijk maakt. De wisselwerking tussen museum, bevolking, vriendenkring en de vele vrijwilligers is een uniek gebeuren, waar wij in de Hoeksche Waard trots op mogen zijn. In de afgelopen 10 jaar is er hard gewerkt en veel tot stand gebracht, maar dat is geen reden om zelfvoldaan te zijn en te denken, nu zijn wij klaar. Het bezig zijn met ons Hoeksche Waards verleden in het museum is één voortdurend denken en werken aan de toekomst. Welke nieuwe projecten kunnen wij aanpakken, hoe kunnen wij de jongeren en ouderen van onze Hoeksche Waardse samenleving en daarbuiten in ons museum menig leerzaam en genoeglijk uur bereiden, hoe kunnen wij de vele schatten die het museum bevat nog beter tot hun recht laten komen, hoe kunnen wij de vele collecties nog verder uitbreiden, hoe kunnen wij . . . ja, vult u zelf maar verder in. Helaas niet alles gaat tegelijk, maar op een tweede lustrum volgt een derde en een vierde enz., zodat ons Streekmuseum nog tot in lengte van jaren zal kunnen groeien en bloeien.

J.E. de Rooy, Heinenoord.

HERINNERING II

Staannde op de dijk bij de molen en het water
worden in het late licht van de herfst
gedachten omsponnen door een betovering,

komt een vaag beeld terug:

zie ik mijn vader door de dorpsstraat lopen

holt een klein kind naar hem toe en vlug

stopt het een knuistje veilig in die grote hand:

toen was de wereld nog niet groter dan Nieuw-Beijerland !

De Culturele Raad van Zuid-Holland verleende in 1969 de toen zojuist door die Raad ingestelde provinciale culturele prijs aan ons museum en zijn conservator. Hieronder de bijdrage die wij ontvingen van de directie van bovengenoemde Raad, Mr. P.C.E. Sprangers.

"De nieuwe geest in de streek".

Het is een begrijpelijk, maar eigenlijk te bescheiden uitgangspunt, wanneer bij het tweede lustrum van het Streekmuseum Hoeksche Waard alleen de laatste periode van tien jaar in de herinnering wordt geroepen. Want als wij de geschiedenis van het museum goed kennen, dan kan in deze dagen even goed gesproken worden van het vijf en twintigjarig jubileum van een streekactiviteit, die tien jaar geleden leidde tot de totstandkoming van het museum. Wanneer nog eens-en dat zal zeker gebeuren- de geschiedenis van het streekmuseum wordt geschreven, zal het eerste en zeker niet het minst boeiende hoofdstuk vertellen over hoe het begon en over de aanloopperiode 1953 tot 1968 met als markerings tekens de gevolgen van de watersnood, die de gedachte opriep voorwerpen, die betrekking hebben op het verleden van de streek te verzamelen, de totstandkoming van een Commissie Streekhistorie Hoeksche Waard, de baanbrekende tentoonstelling over het leven in de streek in het verleden in de toenmalige HBS te Oud-Beijerland, de aankoop van "Het Hof van Assendelft", waarvan in de stukken troostend wordt vermeld, dat de gevel geen restauratie behoefde. De eerste vijf jaren vormde de periode, waarin de gedachte aan een museum bij een nog beperkte groep van geïnteresseerde bestuurders en particulieren in de streek rijpte en steeds concreter vormen aannam, met de proef op de som: de tentoonstelling in 1958. De tweede periode werd gekarakteriseerd door uitwerking van de plannen en opstelling van kostenramingen en financieringsschema's en het overleg naar vele zijden, dat moest worden gevoerd, maar vooral -na verwerving van het "Hof"- door de inspanning van zeer vele streekgenoten, die een bouwval "eigenhandig" wisten om te zetten in een voorbeeldig museum. Maar meer nog dan alleen museum als verzamelplaats voor voorwerpen uit het verleden van de streek is het streekmuseum van het begin af gedacht en opgebouwd als een levend museum, als een verzamelpunt voor mensen uit de streek, die in en door het museum worden geïnspireerd en gestimuleerd tot de veelheid van activiteiten die in het museum-programma zijn opgenomen. Beter dan een opsomming daarvan te geven kan hier worden herinnerd aan het bericht in het Nieuwsblad voor de Hoeksche Waard van 26 april 1967, waarin melding werd gemaakt van het door de Verenigde Vergadering van het Waterschap "De Dijkkring Hoeksche Waard" genomen besluit om aan het Streekmuseum een subsidie toe te kennen. Dit besluit moet -naar het op die vergadering uitgesproken woord van dijkgraaf Overwater- worden gezien "als een honorering van de nieuwe geest in de streek rondom het museum". Het is dit bijzondere aspect van het museum, dat in 1969 voor de Culturele Raad van Zuid-Holland aanleiding was om aan het bestuur van het Streekmuseum Hoeksche Waard en aan de organisator en conservator van dit museum, de heer De Rooy, de Culturele Prijs toe te kennen. De overwegingen, die toen golden voor de toekenning van deze prijs, gelden ook nu onverkort: "Het door het Streekmuseum gevoerde beleid heeft de belangstelling voor het verleden van de streek bij brede lagen van de bevolking wakker gemaakt en hen tot daadwerkelijke medewerking gestimuleerd. Het door het stichtingsbestuur opgestelde werkprogramma heeft een aanmerkelijk aantal bewoners in de streek tot gerichte activiteiten aangezet. Met het museumgebouw is een accommodatie totstandgekomen, vanwaaruit deze activiteiten worden geïnspireerd en geleid en waar de resultaten worden verzameld om in geordend verband ter beschikking te worden gesteld van ieder, die daarvan gebruik wenst te maken. Op deze wijze is een proces van samenlevingsopbouw op cultureel terrein in de Hoeksche Waard totstand gebracht dat -gezien de creativiteit en het doorzettingsvermogen, die bestuur en conservator aan de dag hebben gelegd- grote verwachtingen voor de toekomstige ontwikkeling van dit jaarlijk cultureel centrum wekt. "Het is met dezelfde bewondering voor hetgeen in

de afgelopen tien jaar werd bereikt en met dezelfde verwachting voor de toekomst, dat wij onze laureaten van 1969, bestuur en conservator van het Streekmuseum Hoeksche Waard, onze hartelijkste gelukwensen ter gelegenheid van dit jubileum zenden.

Namens de Culturele Raad van Zuid-Holland,

H. Roelofsema, voorzitter,
P.C.E. Sprangers, directeur.

DE GENEALOG BEZIG

Hoe eenzaam
thuiskomen terug in de tijd;
verlangend mee-sterven.

RONDLEIDING

Een lagere schoolklas op bezoek in het museum. Kinders van acht, negen jaar. De juf loopt met de ene helft rond, één van onze dames heeft de andere helft onder haar hoede genomen. Het contact met het groepje is erg goed -er wordt levendig over en weer gepraat, gevraagd, uitgelegd: discussie in optima forma! Eén van de jongens wil erg graag wat zeggen, komt echter maar niet aan de beurt, staat te wiebelen op z'n tenen, steekt z'n vinger in de lucht als op school en kan zich niet meer inhouden: "Juf! o nee: Oma! o nee: Mevrouw! "

Last but not least de bijdrage van de heer W. van 't Veld, burgemeester van de gemeente in de Hoeksche Waard waar het Streekmuseum is gevestigd. Een enkele optimist daargelaten had tien jaar geleden niemand durven hopen laat staan voorzien dat het Streekmuseum Hoeksche Waard zou gaan uitgroeien tot de instelling die het vandaag is. De correspondentie nog eens nabladerend uit de tijd van de oprichting, kom ik zelfs brieven tegen waaruit blijkt dat er zelfs mensen waren die toen de moed wilden opgeven. Er waren ook doorzetters en velen daarvan kunt u vandaag aantreffen in het bestuur of in de werkgroepen. Zij verdienen onze hulde, want zij hebben voortdurend langeloos geijverd voor de uitbouw van het Streekmuseum. Was het tien jaar geleden buitengewoon moeilijk de gelden bijeen te garen om te gaan starten, al spoedig daarna bleek het gebouw te klein om alle voorwerpen te bevatten die zo met gulle hand geschonken werden. Dat is de tweede unieke situatie. Alles wat in het streekmuseum te bewonderen valt is geschonken door inwoners en oud-inwoners van de streek. Niet in de laatste plaats zijn het de Vrienden van het Streekmuseum die wij hiervoor dank verschuldigd zijn. Ik spreek nu niet over de conservator, want iedereen weet wel dat het woord Streekmuseum synoniem is aan de naam Jan de Rooy. Hoe staan we er vandaag voor? Een steeds wassende stroom bezoekers. Ook de dependance in de schuur van Oost-Leeuwenstein is al weer te klein om alles uit te stallen. De vrijwilligers maar ook de betaalde (nou ja betaalde) krachten kunnen het haast niet meer aan. De druk om toch nog meer te doen is echter zo groot, dat welhaast niemand haar kan weerstaan. In de bodem van de Hoeksche Waard worden allerlei voorwerpen gevonden door amateur-archeologen die het fijn zouden vinden als zij ergens een oudheidkamer zouden kunnen inrichten om het gevondene ten toon te stellen. Eigenlijk is dat een onontkoombare taak voor het Streekmuseum. Grote plannen staan op stapel om te komen tot de bouw van een historisch watergemaal. Vrienden van het Streekmuseum, we kunnen nog niet op onze lauweren gaan rusten nu de eerste tien jaar voorbij zijn. Integendeel, de hoeveelheid te verzetten werk is groter dan ooit. Het zal echter gemakkelijker werken zijn dan in het verleden. Gezien de spontane wijze waarop alle gemeenten in de Hoeksche Waard geld beschikbaar hebben gesteld om het tienjarig bestaan op een waardige wijze te vieren, geloof ik dat de tijd rijp is

om opnieuw over een uitbreiding te gaan denken.

Als bestuurder in Heinenoord kan ik u verzekeren dat het gemeentebestuur trots is op hetgeen thans is bereikt. Ik denk ook, dat de bereidheid aanwezig is om mee te werken aan een uitbouw van het museum. Daarom vandaag mijn oproep. Terugzien op tien jaar Streekmuseum is mooi. Trots zijn op hetgeen bereikt is, is ook mooi. Met frisse moed aan de slag gaan, om voort te bouwen op hetgeen bereikt is, is noodzakelijk. Dat was het wat ik u zo graag eens wilde zeggen.

W. van 't Veld,
burgemeester Heinenoord.

Juist voor de afsluiting van dit Bulletin bereikte ons deze spontane reactie van Culturele Raad Hoeksche Waard, waarvoor wij gaarne een plaatsje inruimen:

Een Streekmuseum dat 10 jaar bestaat en is uitgegroeid tot een cultuurmonument van onvervangbare waarde, dwingt respect en bewondering af. Wij willen dan ook niet nalaten conservator drs. J.E. de Rooy in dit bulletin alle lof toe te zwaaien, die hij ongetwijfeld verdient. Zijn groot doorzettingsvermogen, alsmede zijn enthousiasme, die hem in staat hebben gesteld het Museum te maken tot wat het nu -nl. een stuk Herleefd Verleden- zullen weinigen hem nadoen.

Door hem geïnspireerd hebben ook zijn medewerkers hun beste krachten gegeven. Hierdoor is een Streekmuseum ontstaan dat ver buiten de grenzen van onze regio terecht een grote faam geniet.

De Culturele Raad Hoeksche Waard, die de groei van het museum met grote belangstelling heeft gevolgd, wenst conservator en medewerkers van harte geluk met deze mijlpaal.

J.W.A. Ort - secretaris.

H.J. Hemmen - voorzitter.

De Bulletin-redactie wil ten slotte gaarne de beste wensen uitspreken voor de voortdurende groei van het Streekmuseum Hoeksche Waard te Heinenoord, derhalve wordt de gulle gevers een ruim hart toegewenst, de werkers een frisse geest en nijvere hand!

STICHTING STREEKMUSEUM HOEKSCHER WAARD

Hof van Assendelft
Hofweg 13, Heinenoord.
Tel. 01862 - 1535.

20e Bulletin
september 1978.

Hofstede Oost Leeuwenstein
Dorpsstraat 13, Heinenoord.

Openingstijden:

dinsdag t/m zaterdag 14- 17 uur, zaterdagochtend 10-12.
De Hofstede uitsluitend zaterdag van 2-5 uur.

Postrekeningnummer 3870852 van Vriendenkring Streekmuseum Hoeksche Waard,
Hofweg 13, Heinenoord.
